

Plan verbetering vaccinatiegraad Kennemerland

Aan: Bestuurscommissie PG&MZ
Van: Ciska Scheidel, Directeur publieke gezondheid
Datum: 8 april 2024
Betreft: Plan verbetering vaccinatiegraad Kennemerland

Aanleiding

Tijdens de bestuurscommissies PG&MZ van 10 juli 2023 en 30 oktober 2023 is de dalende vaccinatiegraad in Kennemerland aan de orde geweest. Daarbij is de daling zelf aan de orde geweest, maar ook de factoren die daarbij een rol spelen.

De bestuurscommissie PG&MZ heeft bij de besprekingen onderstreept dat zij veel belang hecht aan een hoge vaccinatiegraad en actief in wil zetten op het verhogen van de vaccinatiegraad. Dit vergt een goede samenwerking tussen de GGD en gemeenten. In het document dat in de bestuurscommissie van 30 oktober 2023 voorlag, werd nog onvoldoende helder welke acties op de verschillende niveaus bij kunnen dragen aan het verhogen van de vaccinatiegraad. Daarom is aan de GGD gevraagd een document op te stellen met daarin opgenomen welke inzet onder meer vanuit de gemeenten nodig is om de vaccinatiegraad te verhogen.

Actualiteit

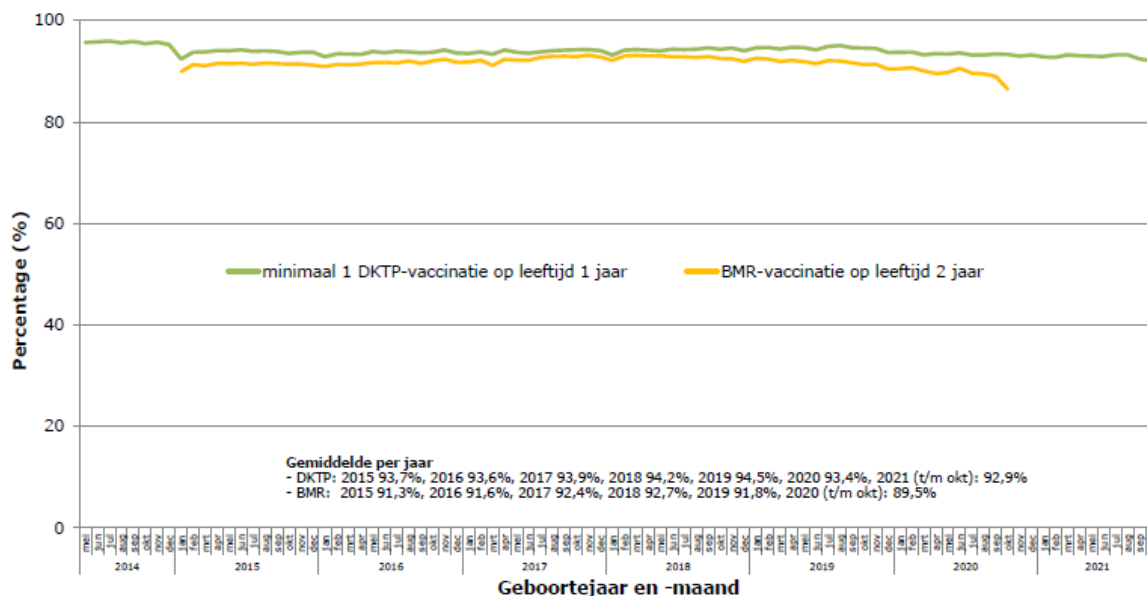
Recent is er een uitbraak van mazelen (regio Eindhoven) en een landelijke toename van kinkhoest vastgesteld. Dit leidt tot maatschappelijke onrust en veel vragen vanuit zowel pers, maatschappelijke organisaties en ook vanuit de gemeenteraden. Ook landelijk wordt er gedebatteerd over de afgenomen vaccinatiegraad. In de Kamerbrief van 5 februari 2024 zijn voorlopige opkomstcijfers verspreid van BMR en DKTP vaccinatie in 2023, die een beeld geven van de ontwikkelingen van de vaccinatiegraad.¹ Het aandeel zuigelingen dat een BMR-vaccinatie kreeg is tenminste 88,1% (2023). Een jaar geleden was dat 89,5% (2022).² We moeten echter wachten tot cijfers in de zomer om een meer gevalideerd cijfer over de vaccinatiegraad te kunnen ontvangen. Zie de grafiek hieronder voor een overzicht van de tussentijdse evaluatie van de vaccinatiegraad.

Naar aanleiding van de ontwikkelingen is op de website van GGD Kennemerland informatie gepubliceerd over mazelen (klachten, besmetting, hoe je afspraak kan maken voor vaccinatie) en kinkhoest. Daarnaast wordt er extra capaciteit (in menskracht en aanwezigheid vaccins) op de verschillende locaties aangeboden. Dus als een kind voor een HPV vaccinatie komt naar locatie, maar de BMR vaccinatie nog niet heeft ontvangen en de ouder/ kind spontaan besluit om dat vaccin ook te willen, kan dat direct worden gedaan.

---

¹ [Kamerbrief voortgang Vol vertrouwen in vaccinaties | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

² Om de voorlopige opkomstcijfers in beeld te brengen is gekeken naar het aandeel 2-jarige kinderen dat een BMR-vaccinatie heeft gehad.

Figuur: Percentage gevaccineerden naar geboortjaar en -maand (exclusief anonieme vaccinaties)
 NB Het gaat in deze figuur om kinderen die volgens de registratie van het RIVM een DKTP- of BMR-vaccinatie hebben gehad. Dit is exclusief vaccinaties van personen waarvan ouders geen toestemming hebben gegeven voor de uitwisseling van vaccinatiegegevens met persoonsgegevens tussen JGZ en RIVM (anonieme vaccinaties). Het gaat om voorlopige cijfers die gevoeliger zijn voor fluctuatie dan de jaarlijkse bepaling van de vaccinatiegraad. In het laatste vaccinatiegraadrapport (juli 2022) werd de vaccinatiegraad van kinderen geboren in 2019 gepubliceerd, in juni 2023 zal de vaccinatiegraad van kinderen geboren in 2020 worden gepubliceerd.
 Bron: landelijke vaccinatieregister Præventis, RIVM/DVP

Bron: [Overzicht tussentijdse evaluatie vaccinatiegraad | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#) (februari 2023).

Afname vaccinatiegraad

In het regionale RVP jaarverslag 2023 over 2022 is beschreven dat zowel landelijk als regionaal de vaccinatiegraad voor de verschillende doelgroepen is afgenomen. De afname van de vaccinatiegraad wordt vooral verklaard door een afnemend vertrouwen in de overheid (versterkt door de COVID-pandemie) en een andere manier van registreren als gevolg van de invoering van *Informed Consent*. De huidige vaccinatiegraad is niet exact te bepalen, omdat niet iedereen instemt met het delen van de vaccinatiegegevens (inclusief persoonsgegevens) met het RIVM. Er ligt een wetsvoorstel om volledige registratie mogelijk te maken.

Maar er zijn ook meer praktische redenen voor een afname van de vaccinatiegraad. Daar heeft GGD Kennemerland in 2022 via een Quick Scan onderzoek naar gedaan. Naast het vertrouwen kwam als grootste aandachtspunt de communicatie (uitnodigingsbrieven e.d.) naar voren. Daarnaast spelen ook andere praktische overwegingen een rol, zoals locaties.

Landelijk is een toename van prikangst vastgesteld. De JGZ professional ondersteunt ouder en kind hier in (vaak meerdere keren). Deze ondersteuning leidt helaas niet altijd tot het gewenste resultaat.

Vanuit het RIVM wordt onderzocht hoe ouders tegenover vaccineren staan. Deze onderzoeken geven inzicht in de reden waarom mensen afwijzend staan tegenover vaccineren (levensbeschouwelijk, antroposofisch, anti-vax of anderszins). Deze onderzoeken worden niet op regionaal niveau gedaan. Wel worden deze onderzoeken op regionaal niveau benut.

Belangrijkste ontwikkelingen 2023

In regio Kennemerland is tijdens de groepsvaccinaties in 2023 een positieve trend vastgesteld ten aanzien van opkomst DTP/BMR (9-jarigen), HPV (10-jarigen en inhaalgroep) en Menacwy (14-jarigen). Het RIVM rapport zomer 2024 zal uitwijzen of de vaccinatiegraad daadwerkelijk verbeterd is in deze regio. De cijfers van de groepsvaccinaties zijn niet volledig onder andere doordat veel jeugdigen op het Vaccinatie Op Maat (VOM) spreekuur gevaccineerd worden.

In regio Haarlemmermeer worden alle jeugdigen 0-4 gevaccineerd op het consultatiebureau. Voor het bepalen van de vaccinatiegraad is het belangrijk dat het volledige vaccinatieschema (inclusief gegeven vaccinatie(s) in een andere regio) is afgerond. Hierdoor is het belangrijk om de gegevens van het RIVM af te wachten (zomer 2024).

Een belangrijke ontwikkeling in 2023 is dat zwangere vrouwen vanaf 22 weken nu niet alleen kinkhoestvaccin aangeboden krijgen, maar ook het griepvaccin. Het griepvaccin wordt toegediend in de griepperiode van 15 oktober tot 1 maart elk jaar. Voor de implementatie van dit vaccin is de samenwerking met de verloskundigen en gynaecologen belangrijk.

Eind 2023 is gewerkt aan de implementatie van het Rotavirusvaccin voor alle jonge zuigelingen geboren vanaf 1-1-2024. Dit vaccin moet ernstige maag/darmklachten voorkomen, zodat er minder ziekenhuisopnames noodzakelijk zijn. Voor de implementatie van dit vaccin zijn afspraken gemaakt met de afdeling Kindergeneeskunde van het Spaarne Ziekenhuis.

Wat doen we al vanuit de GGD?

Verlagen van drempels

Doel: het wegnemen van praktische belemmeringen bij het vaccineren. De GGD zet al jaren in op het verlagen van drempels voor vaccineren door:

- o Avondsprekuren
- o Laagdrempelig afspraak maken en wijzigen
- o Vaccinatie locaties zichtbaar en bereikbaar
- o Aandacht voor prikangst

De nabijheid van vaccinatie locaties en flexibele openingstijden dragen bij aan het verhogen van de vaccinatiegraad. Daarnaast kan ook gedacht worden aan vaccineren in de avonduren en vaccineren zonder afspraak (vrije inloop). In de afgelopen periode hebben we geconstateerd dat op verschillende plekken locaties ontberen (Zandvoort, Hoofddorp en Heemstede). Deze worden toegevoegd of hierover start een gesprek. Daarnaast vraagt de locatie in Schalkwijk aandacht i.v.m. het gebrek aan parkeerruimte. Ten slotte wordt er bij de vaccinatie locaties standaard gekeken naar bereikbaarheid en parkeergelegenheid.

Maatwerk is nodig

Gemeenten verschillen en het is goed als de aanpak voor het verhogen van de vaccinatiegraad aansluit op de lokale situatie. Temeer omdat de GGD niet in alle gemeenten vaccineert voor de doelgroep 0-4 jarigen. JGZ heeft 14 december jl. met wethouders van de gemeente Zandvoort en Uitgeest gesproken over onder andere de vaccinatiegraad. GGD Kennemerland wil graag ook met de wethouders van Beverwijk, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemstede en Velsen verder in gesprek over het RVP, de vaccinatiegraad en locatie voor de groepsvaccinaties.

Het is daarbij ook van belang dat gemeenten het belang van het vaccineren volgens het RVP ondersteunen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan ondersteuning wanneer er problemen zijn met het reserveren van locaties voor groepsvaccinaties.

Nu media en gemeenteraden gezien de actualiteit vragen hebben over de vaccinatiegraad, kan de GGD gemeenten van informatie voorzien. Maar ook kan de GGD ondersteunen wanneer wethouders oproepen tot vaccineren.

Verbetering vaccinatiegraad regio Kennemerland

Overzicht initiatieven ter verbetering vaccinatiegraad regio Kennemerland 2023-2024

Landelijk	Wat	Toelichting	
Landelijk RIVM	Communicatie RVP	Flyers in meerdere talen Infographic waardoor beter begrip anderstaligen en laaggeletterden Filmpjes	Continu proces
Landelijk RIVM	Implementatie vernieuwingen zoals Rotavirusvaccin en aangepast RVP schema 2025	Naast de richtlijnen ook informatiebrieven en webinars voor alle JGZ professionals om hen goed te informeren en mee te nemen in de wijzigingen van het RVP. Hiermee wordt bereikt dat RVP professionals ouders en jeugdigen goed kunnen informeren hierover	2024-2028
Landelijk RIVM	Monitoren vaccinatiegraad	Elk jaar wordt in juni vaccinatiegraad landelijk en regionaal berekend en vastgesteld door het RIVM Daarnaast houdt RIVM nu regelmatig online bijeenkomsten om de opkomsten van de groepsvaccinaties te bespreken en te monitoren.	Continu proces
Landelijk VWS	Verhogen vaccinatiegraad	Uitvoering VWS programma 'Vol vertrouwen in vaccinaties' met 3 actielijnen: (1) het bewaken en het versterken van het vertrouwen, (2) het verstevigen van de informatievoorziening en (3) het vergroten van de toegankelijkheid.	Continu proces
Regionaal	Wat	Toelichting	Tijdspad
Regionaal breed	Communicatie RVP	Opstellen communicatieplan regionaal ter verbetering van opkomst groepsvaccinatie o.a.	Gestart januari 2024

		<p>middels regionale en lokale kranten en Sociale media.</p> <p>Met name aandacht voor start van groepsvaccinatie en implementatie nieuwe vaccinaties en vernieuwd vaccinatieschema 1-1-2025</p>	Doorlopend proces
Regionaal breed	Uitnodigingen en flyers groepsvaccinatie	Uitnodigingen en flyers groepsvaccinatie actualiseren met aandacht voor o.a. begrijpelijke tekst voor iedereen en opgesteld voor de juiste doelgroep (o.a. HPV flyer)	Juni-juli 2024
Regionaal breed	Website GGD Kennemerland	<p>Website GGD Kennemerland actualiseren bij wijzigingen in het RVP en voor de start van voor- en najaarsvaccinatie</p> <p>Optimaliseren informatie RVP 0-4</p>	<p>Doorlopend proces</p> <p>Start maart 2024</p>
Regionaal breed	Kleinschalig vaccineren	Dit is ter voorbereiding van vernieuwd RVP-schema, waarin 5 jarigen een DKT vaccin krijgen. Daarnaast wordt hiermee gerealiseerd dat het hele jaar door gevaccineerd wordt en niet alleen tijdens voor- en najaarscampagne.	<p>Pilot Q1-Q2 2024</p> <p>Evaluatie Q3-Q4 2024</p>
Regionaal breed	Jaarverslag RVP	Optimaliseren van regionaal jaarverslag RVP met specifieke aandacht voor verhogen vaccinatiegraad	Q2-Q3 2024
Regionaal breed	Webinars RVP	In 2024 zal een webinar over het vernieuwd RVP schema worden gehouden voor ouders en samenwerkingspartners.	Ontwikkelen, pilot en evaluatie Q2-Q4 2024
Regionaal breed	Gesprek scholen	Tijdens informatiegesprekken start nieuw schooljaar bespreken of lespakketten RVP verwerkt kunnen worden in het curriculum	Q2- Q3 2024
Regionaal	Samenwerking medisch specialisten en verloskundigen zorg	Samenwerkingsafspraken zijn gemaakt met verloskundigen, gynaecologen voor maternale vaccinaties (griep en kinkhoest) om zo aanstaande moeders en hun kwetsbare zuigelingen te bereiken.	<p>Q4 2023 en Q1 2024</p> <p>Vervolgens doorlopend proces i.v.m. elkaar blijven informeren en</p>

		<p>Samenwerkingsafspraken met de kinderartsen over vaccinaties prematuur geboren kinderen en rotavirusvaccinaties (ivm potentiële contra-indicaties)</p> <p>Huisartsen zijn geïnformeerd over start griepvaccinatie en worden geïnformeerd over rotavirusvaccinatie,</p>	z.n. bij te stellen
Regionaal breed	Lerende organisatie	<p>Interne webinars voor JGZ medewerkers i.v.m. vernieuwingen in het RVP</p> <p>Verplichte e-learnings</p> <p>Bespreken verbeterpunten via presentaties en nieuwsbrief</p>	Continu proces
Regionaal breed	Openstaande vaccinaties	<p>Via een online formulier op de website kunnen ouders/jongeren informatie over gemiste vaccinaties aanvragen. Ouders/jongeren ontvangen een email met de openstaande vaccinaties en hoe er een afspraak ingepland kan worden om deze vaccinaties in te halen.</p>	Vanaf Q1 2024
Regionaal breed	Vaccinatieplannen en vaccinaties vluchtelingenteam	<p>Het toegenomen aantal nieuwkomers en vluchtelingen vergt extra actie. Het team vluchtelingen en andere JGZ teams stellen de vaccinatiestatus vast en stellen een vaccinatieschema op.</p> <p>Het vaccinatieplan voor de diverse landen moet zorgvuldig gebeuren. Het vluchtelingenteam heeft hiervoor extra personeel aangetrokken</p>	<p>Continu proces</p> <p>Q1</p>
Lokaal	Wat	Toelichting	Tijdspad
Lokaal Haarlemmermeer	Maternale vaccinaties	Tijd consult maternale vaccinaties opgehoogd naar 15 min. Hierdoor is er voldoende tijd om én te vaccineren én het gesprek met ouders over aanbod JGZ, inclusief RVP kind	Q1 2024
Lokaal	Vaccinaties	Met de invoering van het	Q1 2024

Haarlemmermeer	zuigelingen	Rotavirusvaccin kunnen op 2 momenten van contact 3 vaccinaties gegeven moeten worden. Om ouders goed te kunnen informeren en hierin te kunnen begeleiden, zijn de tijden momenten van contact opgehoogd van 20 naar 25 minuten.	
Lokaal Haarlemmermeer Zandvoort	Nieuwe vaccinatielocaties	In 2024 worden 2 nieuwe locaties toegevoegd aan de groepsvaccinaties, te weten Hoofddorp en Zandvoort. Hiermee willen we streven dat voor iedereen de groepsvaccinaties makkelijk toegankelijk zijn. In de bijlage is aangegeven waar de groepsvaccinaties en vaccinatie op maat worden gehouden	Q1-Q4 2024
Lokaal Beverwijk Haarlem Haarlemmermeer Velsen	Gesprek gemeenten i.v.m. lagere vaccinatiegraad	JGZ wil graag afstemmen met gemeenten waarbij de vaccinatiegraad voor bepaalde vaccins onder de 90% gekomen is.	Q2
Lokaal Haarlem	Gesprek gemeenten locatie groepsvaccinatie	JGZ wil graag afstemmen met gemeenten over locatie ivm parkeerbeleid	Q2
Lokaal Heemstede	Gesprek gemeenten locatie groepsvaccinatie	JGZ wil graag afstemmen met gemeenten over locatie voor groepsvaccinatie (Heemstede)	Q2

Bijlage 1 Overzicht vaccinatielocaties

Overzicht Vaccinatie op maat

Naast de groepsvaccinaties zijn er op diverse locaties in de regio Vaccinatie Op Maat (VOM) spreekuren. Deze spreekuren zijn bedoeld o.a. voor kinderen die een inhaal vaccinatieprogramma hebben (veel al kinderen uit jet buitenland), kinderen met beperkingen en kinderen met prikangst. Voor kinderen met prikangst wordt samen met de ouders een behandelingsplan op maat opgesteld. De VOM-sprekuren, gemiddeld 2 keer per maand, worden gehouden op de onderstaande locaties:

- Bloemendaal
- Heemskerk
- IJmuiden
- Haarlem, Amsterdamstraat
- Hoofddorp, Graan voor Visch

Overzicht locaties groepsvaccinaties

GGD organiseert zowel in het voorjaar als najaar groepsvaccinaties verspreid over de regio. Het gaat om de volgende plaatsen Badhoevedorp, Beverwijk, Hoofddorp, Haarlem, Nieuw Vennep, Velsbroek en Zandvoort. Dit jaar is het niet mogelijk om een geschikte locatie in Heemstede te vinden. We willen graag met de gemeente Heemstede hierover in gesprek.

	Voorjaar 2024	de hallen	adres
1	1-2-2024	Spaarnehal	Fie Carelsenplein 1, 2036 AM Haarlem
2	12-2-2024	Spaarnehal	Fie Carelsenplein 1, 2036 AM Haarlem
3	15-2-2024	Sporthal Beverwijk	Van Loenenlaan 1, 1945 TB Beverwijk
4	26-2-2024	Fanny Blankers Koenhal.	Arnolduspark 3, 2132 CR Hoofddorp
5	28-2-2024	Provincie Noord-Hollandhal	Jaap Edenlaan 3, 2024 BW Haarlem
6	4-3-2024	Het Polderhuis	Vestingplein 60, 1991 RK Velsbroek
7	7-3-2024	VanZantenHal	IJweg 1415, 2152 NB Nieuw Vennep
8	18-3-2024	Sporthal Beverwijk	Van Loenenlaan 1, 1945 TB Beverwijk
9	26-3-2024	De Sporthoeve	Snelliuslaan 1, 1171 CZ Badhoevedorp
10	8-4-2024	Het Polderhuis	Vestingplein 60, 1991 RK Velsbroek
11	11-4-2024	Sporthal Beverwijk	Van Loenenlaan 1, 1945 TB Beverwijk
12	18-4-2024	Provincie Noord-Hollandhal	Jaap Edenlaan 3, 2024 BW Haarlem
13	22-4-2024	Fanny Blankers Koenhal	Arnolduspark 3, 2132 CR Hoofddorp
14	24-4-2024	Sporthal Zandvoort - Korverhal	Duintjesveldweg 1A, 2041 TZ Zandvoort
15	13-5-2024	Provincie Noord-Hollandhal	Jaap Edenlaan 3, 2024 BW Haarlem
16	16-5-2024	Fanny Blankers Koenhal	Arnolduspark 3, 2132 CR Hoofddorp
17	22-5-2024	Provincie Noord-Hollandhal	Jaap Edenlaan 3, 2024 BW Haarlem
18	23-5-2024	Spaarnehal	Fie Carelsenplein 1, 2036 AM Haarlem
19	27-5-2024	Spaarnehal	Fie Carelsenplein 1, 2036 AM Haarlem
20	30-5-2024	VanZantenHal	IJweg 1415, 2152 NB Nieuw Vennep

---

	najaar 2024	de hallen	adres
1	16-9-2024	De Sporthoeve	Snelliuslaan 1, 1171 CZ Badhoevedorp
2	24-9-2024	Het Polderhuis	Vestingplein 60, 1991 RK Velsbroek
3	2-10-2024	Sporthal Beverwijk	Van Loenenlaan 1, 1945 TB Beverwijk
4	9-10-2024	Sporthal Zandvoort - Korverhal	Duintjesveldweg 1A, 2041 TZ Zandvoort
5	23-10-2024	Fanny Blankers Koenhal	Arnolduspark 3, 2132 CR Hoofddorp
6	5-11-2024	Provincie Noord-Hollandhal	Jaap Edenlaan 3, 2024 BW Haarlem
7	6-11-2024	Provincie Noord-Hollandhal	Jaap Edenlaan 3, 2024 BW Haarlem
8	13-11-2024	Spaarnehal	Fie Carelsenplein 1, 2036 AM Haarlem
9	14-11-2024	Spaarnehal	Fie Carelsenplein 1, 2036 AM Haarlem
10	18-11-2024	VanZantenHal	IJweg 1415, 2152 NB Nieuw Vennep